

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

В статті автор аналізує педагогічні умови для впровадження в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального закладу здоров'я зберігаючих вихователів технологій з метою формування у них активної соціальної відповідальності за власне здоров'я та здоров'я своїх підлеглих.

Ключові слова: культура здоров'я, здоров'я зберігаюча соціальна відповідальність, здоровий спосіб життя, педагогічна здоров'я зберігаюча технологія.

Автор у своєму дослідженні аналізує педагогічні умови щодо впровадження в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального закладу здоров'я зберігаючих вихователів технологій з метою формування у них активної соціальної відповідальності за власне здоров'я та здоров'я своїх підлеглих.

Ключові слова: культура здоров'я, здоров'я зберігаюча соціальна відповідальність, здоровий спосіб життя, педагогічна здоров'я зберігаюча технологія.

Постановка проблеми.

Загальновідомим є факт, що проблема здоров'я людини ніколи не була обмежена лише рамками медичної науки і практики, а у цивілізованому суспільстві давно трансформувалася в освітню площину. Не використовувати цей потенціал в системі вищих навчальних закладів (далі ВНЗ) було б неприпустимим для України взагалі і для пенітенціарної служби України зокрема.

Станом на 01.01.2013 року в 182 місцях позбавлення волі Державної пенітенціарної служби України перебувало 147 112 осіб (на 01.01.2012 року - 154 029 осіб). Крім цього, на обліку у 697 підрозділах кримінально-виконавчої інспекції перебуває 153182 засуджених до кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та адміністративних стягнень. Діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України забезпечують 48,5 тис. працівників при штатній чисельності 54,1 тис. Важко знайти професію більш небезпечну і в той же час соціально значиму ніж служба у пенітенціарній системі держави. Небезпека перш за все полягає у необхідності не просто взаємодіяти із людьми, які скоїли злочини, але й при цьому безпосередньо організувати процес їх перевиховання і ресоціалізації. Більшість засуджених до вироку були нарко- та тютюно- залежними, мали хвороби, що передаються статевим шляхом, хворі на туберкульоз та ін. Логічним є очікування, що сама професія накладає

відбиток на особистість працівника Державної пенітенціарної системи України (далі ДПтС), на стиль його життя та побуту.

Крім соціальних викликів з боку самої майбутньої професії, суттєвий вплив на стиль життя і поведінки сучасного курсанта спричиняють стереотипи сучасної молодіжної поведінки, які, на жаль, можна охарактеризувати як здоров'яруйнівні. Таким чином, перед курсантом постає нелегкий вибір – обрати ті чи інші норми, цінності, картину світу, а головне - стиль життя і відповідний тип поведінки, які можуть бути або здоров'я зберігаючими, або здоров'я руйнівними. І вирішальний вплив на вибір безумовно має освітнє та виховне середовище вищого навчального закладу ДПтС України.

Отже, постає проблема в організації ефективного навчально-виховного процесу навчального закладу, який би допоміг майбутньому офіцеру свідомо зробити правильний вибір та сформував активну соціальну позицію стосовно власного стилю життя, життя близьких йому людей, а також дозволила компетентно та ефективно пропогувати переваги здорового способу життя (далі ЗСЖ) серед персоналу ДПтС та засуджених.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічна та психологічна науки вже досить тривалий час досліджують проблеми здоров'я як суб'єктів, так і об'єктів педагогічних систем. Так значна увага

зарубіжних педагогів спрямована на дослідження проблем освіти і здоров'я (Н.Абаскалова, А.Бедворс, Д.Бедворс, Т.Гіголаєва, Д.Натбім, Т.Орехова, Р.Пірсіг, Л.Татарникова, Р.Шнейдер). Проблемам здоров'я і ЗСЖ присвячені праці відомих вітчизняних науковців (М.Амосов, Г.Апанасенко, Е.Булич, В. Горащук, І.Мурашов, О.Шиян). Проблеми і перспективи ФЗСЖ через систему шкільної і дошкільної освіти на науково-практичному рівні вирішували О.Балакірева, О.Вакуленко, Л.Ващенко, Т.Бойченко, Т.Воронцова, О.Дубогай, О.Леонтьєва, В.Пономаренко, А.Чаговець. В системі ВНЗ цій проблемі приділяють увагу такі вітчизняні вчені як Д.Анікеев, В.Базильчук, В.Барко, О.Бойко, О.Гладощук, Н.Завидівська, Ю.Ірхін, Т.Кириченко, Г. Кривошеєва, С.Страшко, О.Яременко та інші. На думку зарубіжних фахівців (Б. Абрамсон, М. Караел, С. Кінгма, Д. Перрієнс, Н. Сквайєрс, Дж. Чилуба та ін), основна проблема погіршення ситуації щодо ЗСЖ серед представників силових структур – у поведінці самих працівників [5].

Отже, аналіз наукових робіт означених вчених та результатів соціальних досліджень свідчать про ряд протиріч між:

негативно стійкою тенденцією погіршення стану здоров'я молоді і вкрай наявною потребою суспільства в здорових, соціально активних громадянах та конкурентноздатних фахівцях для різних галузей народного господарства;

змінами, що відбуваються в ціннісних орієнтаціях сучасної молоді і змістом освітньої діяльності ВНЗ ДПтС України, що сприяла б формуванню у випускників здоров'язберігаючого світогляду;

зростаючим впливом засобів масової інформації та професійного оточуючого соціального середовища на формування стереотипів ризикованої (здоров'яруйнівної) поведінки курсантів, - і недостатнім рівнем психолого-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників (далі НПП) ВНЗ ДПтС України в аспекті формування у майбутніх офіцерів здоров'язберігаючого світогляду;

достатнім рівнем обов'язкових занять з фізичного виховання, фізичної підготовки та спеціальної фізичної підготовки в умовах ВНЗ ДПтС України та обмеженим терміном (4 роки) навчального процесу;

наявністю значної кількості сучасних

здоров'язберігаючих освітніх технологій і низьким рівнем їх навчально-методичного супроводу в умовах ВНЗ ДПтС України.

Означені протиріччя сприяли вибору теми статті: педагогічні умови формування здоров'язберігаючої соціальної відповідальності у майбутніх офіцерів ДПтС України.

Мета статті полягає в дослідженні потенційних можливостей навчально-виховного процесу ВНЗ ДПтС України в аспекті формування здоров'язберігаючої соціальної відповідальності у майбутніх офіцерів.

Реалізація мети можлива завдяки вирішенню наступних завдань:

по-перше, слід чітко окреслити педагогічне підґрунтя для процесу формування такого системного явища як здоров'язберігаюча соціальна відповідальність у майбутнього офіцера ДПтС України;

по-друге, уточнити деструктивні фактори, що впливають на формування у курсантів ВНЗ КВС девіантної поведінки і здоров'яруйнівної поведінки;

по-третє, окреслити педагогічні умови щодо ефективного застосування у навчально-виховній процесі ВНЗ ДПтС України здоров'язберігаючих педагогічних технологій, які б на тактичному рівні забезпечили ефективну реалізацію загальнодержавної стратегії орієнтування молоді на здоровий спосіб життя.

Основний зміст. Навчання основам здоров'язберігаючої відповідальної поведінки шляхом орієнтування курсанта на ЗСЖ є однією із найбільш дієвих стратегій, яку прийнято вважати стратегією орієнтування. На думку засновника цієї стратегії В. Ігнатової, вона адекватна реальній ситуації розвитку особистості студента, не вносить конфліктів в його освітні потреби, торкається основних сфер особистості (пізнавальну, емоційно-мотиваційну, діяльну) і пропонує комплекс заходів ознайомчого, рекомендаційного, підтримуючого характеру, які спрямовані на досягнення певного результату [4].

Під педагогічним підґрунтям процесу формування здоров'язберігаючої соціальної відповідальності майбутнього офіцера ДПтС України ми розуміємо сукупність факторів і умов їх розгортання за умови застосування

спеціальних педагогічних форм, методів і прийомів (технологій), які підпорядковані єдиній меті – підвищенню відповідальності майбутнього спеціаліста як за власне здоров'є (членів власної сім'ї, близького оточення), так і за прищеплення навичок ЗСЖ підлеглому персоналу ДПтС України.

Таким чином, слід уточнити концептуальні положення процесу навчання курсантів ВНЗ КВС в умовах освітнього середовища. Серед розмаїття психолого-педагогічних теорій навчання і виховання в якості теоретичної бази навчання курсантів здоров'язберігаючій поведінці автором обрано біхевіористичну і гуманістичну. На підґрунті цих теорій можна узагальнити такі принципи навчання курсантів основам здоров'язберігаючої поведінки:

курсанти потребують усвідомлення мети і безперечних доказів з боку як НПП ВНЗ ДПтС України, курсового офіцера, куратора щодо об'єктивних переваг здоров'язберігаючого способу життя (аргументація викладача має бути вагомішою і переконливішою за деструктивні "фактори ризику" негативних аспектів сучасної молодіжної субкультури та комерційної реклами);

курсанти засвоюють інформацію, яка відповідає їх попередньому як позитивному, так і негативному життєвому досвіду;

курсанти краще вчаться шляхом практичних дій (штучно створених проблемних педагогічних ситуацій, рольових (ділових) ігор) або на основі реальних прикладів в ході службової практики, а також соціально значущих для них особистостей (в тому числі серед посадових осіб ВНЗ ДПтС України), вони потребують активного "включення", застосування набутих знань;

неформальне побутове та навчальне середовище спрацьовують краще ніж формально-регламентоване (модель навчання «рівний з рівним»).

Орієнтуючись на зазначені концептуальні дидактичні принципи навчання курсантів в аспекті формування ЗСЖ в умовах ВНЗ ДПтС України, слід обирати в залежності від конкретних цілей, умов і можливостей такі психолого-педагогічні моделі зміни ризикованої (здоров'яруйнівної) поведінки:

модель ІМПР (Інформація (що) – Мотивація (чому) – Поведінкові навички (як) – Ресурс (де));

модель дифузії інновацій (вплив соціальних лідерів (телезірок та зірок естради, політичних діячів, керівників, НПП, курсових офіцперів, батьків, суспільних кумирів, телегероїв);

модель обґрунтованої дії (ставлення авторитетних однокурсників, однолітків, друзів);

модель віри у здоров'я (зміна поведінки через віру в одужання);

модель "спіралі змін (шок – переднамір – намір – дія – підтримка – рецидив – стійкий результат)".

Враховуючи своєрідність підготовки майбутніх офіцерів для ДПтС України крім традиційних видів навчальних занять (лекція, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація, самостійна робота) значну увагу керівництво і науково-педагогічні працівники кафедр Інституту кримінально-виконавчої служби України повинні приділяти діловим і рольовим іграм, соціально-педагогічним тренінгам, завдяки яким у майбутніх офіцерів має формуватися впевненість у перевагах ЗСЖ та саногенної поведінки.

Дидактичні резерви таких форм занять пов'язані з тим, що вони сприяють активізації та інтенсифікації процесів засвоєння знань із ЗСЖ, формуванню ставлень, удосконаленню життєвих навичок, вмінь саногенної поведінки та адекватної рефлексії на виклики здоров'яруйнівного оточуючого професійного та побутового середовища.

Важливою особливістю взаємовідносин між курсантом і НПП (курсним офіцером, куратором) в аспекті формування стилю поведінки повинна бути опора на специфіку вікового набуття екзистенційних цінностей, а саме -ціннісно-змістовний етап розвитку курсанта. Так, однією з соціально-психологічних ознак контингенту курсантів ВНЗ ДПтС України є їхній юнацький вік (різні дослідники визначають цей вік у межах від 14 до 25 років.) У цей період процеси фізичного, психологічного та соціального розвитку протікають дуже нерівномірно. Зокрема, основні психологічні особливості юнацького віку характеризуються наступними процесами: формування розумових здібностей, психосексуальний розвиток особистості, закріплення стереотипів виразу емоційних станів, створення стійкого образу "Я", соціальне становлення особистості, соціальна адаптація. Результатом

нерівномірності, часом суперечливості цих процесів досить часто і стає девіантна поведінка курсанта, яка можна охарактеризувати як здоров'я руйнівну.

Знання майбутніх офіцерів основ ЗСЖ передбачають володіння певним масивом інформації та розумінням світу і фактів життя на її основі. Передача знань у процесі навчання може включати як викладення та засвоєння окремих простих фактів, так і розуміння того, як різні факти пов'язані один з одним. Наприклад: знання шляхів передачі ВІЛ-інфекції є результатом засвоєння простих фактів, але усвідомлення зв'язку між різними шляхами передачі ВІЛ-інфекції дає розуміння того, що сексуальні стосунки із споживачем ін'єкційних наркотиків підвищують ризик інфікування.

Проаналізуємо типологію девіантної поведінки курсантів ВНЗ КВС, що сприяє формуванню негативних соціальних стереотипів здоров'яруйнівної поведінки: зловживання алкоголем, вживання наркотичних і психоактивних засобів, порушення статутних форм поведінки.

Найбільш розповсюдженою формою девіантної поведінки у курсантів може бути зловживання алкоголем. Виділення цієї форми девіантної поведінки викликано тим, що пияцтво серед представників силових структур тісно пов'язане зі скоєнням правопорушень. Багато правопорушень і злочинів здійснюються у стані алкогольного сп'яніння або заради здобуття алкоголю.

Видаляють три групи факторів, які сприяють алкоголізації середовища в силових структурах: соціальні, психологічні, біологічні.

1. Соціальні фактори, які пов'язані з особливостями сімейного виховання. Неприятливі умови сімейного виховання (неповна сім'я, алкогольні традиції сім'ї, низький культурний рівень батьків (опікунів), конфліктні взаємовідносини і аморальна поведінка батьків); низький рівень освіти; ранній вступ у самостійне життя (початок низькокваліфікованої трудової діяльності до 17 років); досвід раннього вживання алкоголю; негативний вплив неформальної групи однолітків з асоціальними традиціями.

2. Соціальні фактори, які пов'язані з умовами служби. Армійське житлово-побутове забезпечення, необхідність постійно жити в колективі, відсутність умов

для змістовного відпочинку, наявність екстремальних ситуацій, важкі умови служби, які вимагають від курсанта "розрядки", тягар позастатутних відносин посилюють тенденцію алкоголізації.

3. Соціологічні фактори, які пов'язані із особливостями армійської субкультури. Наявність алкогольних традицій у суспільстві, відомчому середовищі (святкування подій, що пов'язані із фактом отримання чергового спеціального звання, просування по службі, відпустки, народження дитини, спосіб своєрідної релаксації після навчальних занять, здачі заліків (спортивних нормативів, стажування) тощо.

4. Психологічні фактори. Акцентуації характеру (нестійкий, епілептоїдний, експлозивний і гіпертимний типи), релаксуючі та ейфоризуючі властивості алкоголю, які сприяють розвитку ілюзії «психічного комфорту», полегшують міжособистісні контакти; фіксація станів «задоволення», «уседозволеності» тощо, руйнування властивостей особистості;

5. Біологічні фактори. Неповноцінність вищих відділів центральної нервової системи (природжена або внаслідок черепно-мозкових травм та інтоксикацій); обтяжена спадковість (алкоголізм передався генетично від батьків).

Отже, для попередження проблеми вживання алкоголю курсантами ВНЗ ДПтС України необхідно розглядати це негативне явище як результат впливу цілого комплексу взаємопов'язаних факторів.

Що стосується такого негативного явища як вживання наркотичних і психоактивних засобів, то його термінологічно необхідно розрізнити на наркоманію, токсикоманію та наркотизм.

Наркоманія – хвороба, яка викликається систематичним вживанням наркотиків, характеризується психічною і фізичною залежністю від них, психічною, фізичною та соціальною деградацією.

Токсикоманія характеризується тими ж симптомами, що й наркоманія, але викликана речовинами, офіційно не включені до наркотиків.

Наркотизм — епізодичне вживання наркотиків і психоактивних засобів без формування хворобливої залежності.

Мотиви молоді щодо прийому наркотиків, як правило такі: цікавість – 60 %; наслідування – 30 %; спроба усунути стрес – 4 %.

Наркоманія і токсикоманія у курсантів виявляються, як правило, в початковий період навчання. У подальший період у окремих осіб інколи відмічається епізодичне вживання наркотичних засобів.

Фактором, що сприяє наркоманії, є патопсихологічні особливості особистості. Схильність до споживання наркотиків найбільш легко формується у курсантів з акцентуаціями нестійкого, істеричного, епілептоїдного типу. Висока вірогідність розвитку наркоманії у осіб, які:

виховувались у неблагополучних сім'ях; заперечують основні соціальні вимоги і норми;

схильних до депресій;

пережили черепно-мозкові травми та нейроінфекції.

Порушення статутних форм поведінки. Правопорушення – це недотримання правил поведінки, становлених законом та іншими нормативними актами. Правопорушення може полягати у здійсненні забороненої дії або, навпаки, невиконанні прописаного законом порядку.

Відхилення в сексуальній поведінці. Сучасні сексопатологи в рамках сексуальних девіацій виділяють патологічні і непатологічні їх форми.

Патологічні девіації обмежуються медичними критеріями і розглядаються як захворювання.

Непатологічні девіації, або сексуальні відхилення, є поняттям соціально-психологічним, до складу якого входять відхилення від соціальних і моральних норм в сексуальній поведінці здорової людини. При цьому основними ситуативними факторами, що обумовлюють відхилення у сексуальній поведінці є тривале проживання в одній групі, неможливість усамітнення, необхідність утримання від задоволення сексуальних потреб, наявність у підрозділі осіб з низькою моральною нормативністю і негативним сексуальним досвідом.

Таким чином, постає педагогічна задача озброєння сучасного НПП ВНЗ ДПтС України, курсових офіцерів, кураторів системою знань, умінь і навичок ефективного застосовування адекватних педагогічних здоров'язберігаючих технологій в умовах навчально-виховного процесу, що в результаті допоможе курсантові обрати стиль ЗСЖ, але й цілком реально зроблять його конкурентоздатним до агресивного

здоров'я руйнівного оточуючого соціального середовища у майбутньому.

Очікуваними результатами реалізації концептуальних положень здоров'язберігаючих технологій щодо формування у майбутніх офіцерів феномену здоров'язберігаючої соціальної відповідальності в умовах ВНЗ КВС повинні стати:

усвідомлений вибір ціннісних орієнтацій курсанта, що мотивують його у повсякденній і професійній діяльності діяти за стереотипами здоров'язберігаючого способу життя;

спрямування становлення особистості курсанта як громадянина із належним рівнем соціально-відповідальної поведінки взагалі, та здоров'язберігаючої зокрема;

самореалізація випускника ВНЗ ДПтС України у професійному і культурному житті із обов'язковою умовою збереження і динамікою покращення власного здоров'я, здоров'я його рідних і здоров'я підлеглих.

Здоров'язберігаюча соціальна відповідальність та її поведінковий аспект є безпосереднім проявом рівня так званої культури здоров'я, що на думку В.Оржеховської, є невід'ємною складовою загальної культури особистості, що забезпечує певний рівень знань, умінь і навичок з питань формування, відтворення, зміцнення здоров'я та характеризується високим рівнем культури поведінки стосовно власного здоров'я і здоров'я оточуючих [6].

Процес формування культури здоров'я в умовах ВНЗ як правило включає в себе три блоки: програмно-змістовний, потребнісно-мотиваційних і діяльнісно-практичний [2, 3].

Детермінантами здоров'язберігаючої соціальної відповідальності виступає соціальна культура здоров'я особистості як прояв її соціальності, міри засвоєння соціального досвіду, ролей та функцій.

Системний підхід дозволяє розглянути соціальну відповідальність у майбутніх офіцерів ДПтС як внутрішнє багатогранне явище, як єдність суб'єктивного і об'єктивного, як систему життєвий та професійних орієнтацій і цінностей, що відбивають інтереси всіх учасників педагогічного процесу ВНЗ, як соціальну здоров'язберігаючу спрямованість їх майбутньої професійної діяльності, в основі якої лежать пріоритети здорового суспільства.

В нашому дослідженні ми взяли за основу визначення педагогічної технології з розвитку культури здоров'я вчених О.Вашенко, С.Свириденко, які трактують її як діяльність щодо конструювання, формування та контролю знань, умінь, навичок і ставлення відповідно до виховання у майбутніх фахівців особистісних якостей, які сприяють формуванню уявлень про здоров'я як найвищу цінність, посиленню мотивації на ведення ЗСЖ, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, власної родини та підлеглих [1].

Мета застосування технологій має бути конкретно (формування позитивного ставлення і життєвих навичок ЗСЖ) і вимірною; операції відтворювальними (імовірність реалізації технології окремим суб'єктом повинна бути значною, інші педагоги мають можливість оволодіти цим набором операцій й успішно їх використовувати); операції повинні мати закінчений процес по досягненні мети; суб'єктивізм педагога необхідно звести до мінімуму. Оскільки на реалізацію технології впливає багато змінних, пов'язаних як з особливостями самих викладачів, так і з особливостями курсантів, і умовами, у яких здійснюється навчально-виховний процес, то творчість не можна виключати.

Ставлення курсанта до ЗСЖ значною мірою зумовлює його реакції і певні стереотипи його саногенної поведінки. Наприклад, сформоване негативне ставлення до вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв або куріння забезпечує прояв захищеної поведінки, що передбачає уникнення відповідних небезпечних ситуацій, що дуже часто входить у суперечку із стереотипами курсантської субкультури.

Навички можна визначити як здатність практикувати конкретні моделі поведінки. Їх поділяють на життєві та "інші". Під "іншими" маються на увазі специфічні практичні навички, уміння та техніки, які стосуються здоров'я. Наприклад: надання першої допомоги, дотримання гігієни, нормування фізичного навантаження, правильне використання спортивних тренажерів тощо.

Життєві навички – це набута людиною здатність до адаптивної та позитивної поведінки, яка дає можливість ефективно вирішувати проблеми та долати повсякденні труднощі. Зокрема, життєві навички можна розглядати як групу психосоціальних

компетенцій та навичок міжособистісного спілкування, які допомагають майбутньому офіцеру ДПтС приймати поінформоване та обґрунтоване рішення, розв'язувати проблеми, критично та творчо мислити, ефективно будувати соціальні контакти та здорові стосунки, співчувати, продуктивно організовувати своє життя, вести ЗСЖ.

Однією із важливих умов ефективності процесу навчання курсантів навичкам ЗСЖ є використання наявних ресурсів ВНЗ:

1. Ресурс навчально-виховного процесу (введення спецкурсу стосовно ЗСЖ, організація спортивних заходів, культурно-масові та розважальні форми роботи; ефективне використання можливостей регламентованого (форми навчальних занять та черговість їх проведення) і нерегламентованого освітнього простору (різноманітні форми факультативних занять).

2. Адміністративний ресурс (планування освітніх та виховних здоров'язберігаючих заходів, пропаганда ЗСЖ, фінансова підтримка, розробка відповідних програм та інші).

3. Медичне забезпечення (медичний огляд курсантів, діагностика стану їх здоров'я, профілактика, медичний супровід та інші).

Отже, вибір форм і методів організації діяльності курсантів на етапі набуття відповідних знань повинен включати: консультації з боку суб'єктів виховного процесу навчального закладу, участь курсантів у спортивно-масових, культурно-масових заходах, що сприятиме процесу їх долучення до здоров'язберігаючій діяльності, збагаченню креативно-діяльнісного досвіду, прояву активності і самостійності в організації власного ЗСЖ.

Висновок. Таким чином, планування і організація процесу навчання курсантів ВНЗ ДПтС України з урахування стратегії орієнтування їх на ЗСЖ за умови чіткої реалізації відповідних педагогічних технологій дозволить кардинально сприяти процесу формування у них здоров'язберігаючої соціальної відповідальності в умовах ВНЗ КВС.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з пошуком ефективних інноваційних методик формування навичок ЗСЖ у курсантів ВНЗ КВС, які включали б інтеграційну складову фізичної та психолого-педагогічної культури.

Література

1. Ващенко О., Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – №8. – С. 1-6.
2. Горашук В. П. Культура здоров'я – новий сучасний напрям формування здорового покоління // Проблеми освіти: Наук.- метод. Зб / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 48. – С. 184-189.
3. Здоровье - 21: Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе ВОЗ: введение. - Копенгаген: ВОЗ (ЕРБ), 1998. - № 5. - (Европейская серия по достижению здоровья для всех).
4. Игнатова В.В., Шушерина О.А. Педагогические стратегии в контексте профессионально-культурного становления личности студента вуза // Сибирский педагогический журнал. 2004, № 1. - С. 105-113.
5. Победа в войне против ВИЧ и СПИДа: руководство по планированию /Пер. с англ.- Женева: Изд-во Военно-Гражданского Альянса, 1999.- 161 с.
6. Оржеховська В.М. Педагогіка здорового способу життя // Проблеми освіти: Наук.- метод. Зб / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 48. – С. 5-12.

RudenkoM., senior lecturer

HEALTH-PEDAGOGICAL CONDITIONS OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN FUTURE OFFICERS STATE PENITENTIARY SERVICE UKRAINE

The author in his article makes a scientific analysis of the essence of phenomenon systemic health preserving social responsibility of the future officer of the State Penitentiary Service of Ukraine for their own health, their nearest, as well as the health of their future employees.

The author also clarifies the main destructive social factors that influence the formation of the prison service cadets manifestations of deviant behavior. On the basis of analysis the author defines the potential of the educational process of higher education in the formation of health-preserving aspect of social responsibility in the future officers of the State Penitentiary Service of Ukraine.

One of the solutions of the problem, according to the authors opinion, there is adaptation to the educational process of higher education existing effective health preserving pedagogical technologies. This pedagogical technologies can used at the tactical level to provide implementations of the state strategy orientation of students on a healthy way of life.

Keywords: technology-saving health, culture health, health-saving social responsibility, healthy way of life.